

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveže mi
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 54.

V Ljubljani, v sredo 6. marca 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 5. sušca.

Prvi korak.

Dva dni so se vršila pogajanja vlade s Čehi in levičarji samo o dnevnem redu. Razmere v zbornici so namreč take, da levičarji vihajo ušesa, ako minister le govori s češkim poslancem. Nezaupnost na levi in desni je tolika, da strahovi tajnih dogovorov kot sence lazijo za ministri. Včeraj so pogajanja toliko dozorela, da so se stranke zjediniše o prvih treh točkah dnevnega reda in umaknile razne nujne predloge, ki so kot težke skale ležale pred vozom na tiru. Naloga je bila težavna, ker Čehi hočejo vedno dve železi imeti v ognju. Nasprotnik je lokav, zvit in močan, zato je treba mnogo previdnosti, da čez noč ne zasede nevtralnega ozemlja ali celo tuje mu postojanke. Čehi imajo sicer mnoge želje in zahteve, toda vlada jim v narodnih vprašanjih sedaj ne more ustreči, ker levičarji pazijo kakor volk na jagnje. Danes so sploh politične razmere take, da so izključene i najmanjše narodne koncesije.

Čehi so pač gojili upanje, da s svojo odločno opozicijo vržejo sedanjo vlado. A kaj bi dosegli? Parlamentarna vlada iz desnice je sedaj manj mogoča, nego minolo leto. To uradniško ministerstvo bi moglo nadomestiti zopet le uradniško, ki bi imelo ravno tako vezane roke. Najbrže pa bi sedanja vlada s § 14. vršila i dalje svoje posle. Torej absolutizem, če tudi le za nekaj časa, bil bi plačilo za obstrukcijo. To so uvideli zmernejši češki voditelji in iskali mostu čez deročo vodo. Vlada, ki je bila sama v veliki zadregi, je rada uporabila priliko, da vsaj za prvo silo sklence premirje in omogoči rešitev najnujnejših predlog.

Najnujnejša je pač predloga o vojaških novincih. Vojaški nabori se prične že ta mesec, toda vlada še nima ustavnega dovoljenja. Zato je treba najprvo rešiti to vprašanje. V tem so bile edine vse stranke, tudi Čehi in Schönererjevci se niso ustavljali. Toda poleg državnih potreb so tudi ljudske potrebe in zahteve. In o tem so se vršila pogajanja, ali so nujnejše

železnice ali državna žganjarina, ki bi mnogim pasivnim deželam zboljšala finance.

Poslanci iz planinskih dežel, tudi slovenski, so pač želeli, naj pridejo takoj za novinci na vrsto gradnje železnic, ki bi dale mnogo zaslužka tisočerm delavcem ter poživile kupčijo in trgovino. Čehi in Poljaki pa so se zavzeli za žganjarino, ker ravno Češka in Galicija dobita največje prispevke. Konečno so se včeraj zjediniše za naslednji dnevni red: Vojaški novinci, državna žganjarina, investicije. To premembo je hotel predlagati grof Palfy. S tem pa levičarji niso bili zadovoljni, češ, da bi se morali ukloniti desnici. Nagovorili so poslanca Skena, ki je član troperesne moravske deteljice, vzrasle na nevtralnih tleh. Skene je sinoči predlagal označeni dnevni red in zbornica je molče skoraj soglasno pritrdila nasvetu.

To je bil prvi korak do dnevnega reda. Ako se ne pripeti »slučaja«, ki je vedno mogoč, je upanje, da se poležejo viharji, pomirijo strasti in prične delo. Čas je pač, prepira je bilo preveč, burk in psok čez mero. »Modus vivendi« se je dosegel. Vlada si sme čestitati, narodi veseliti, ako prične krožiti po državnem telesu zdrava kri, ki se je sedaj zbirala le v posameznih središčih višje birokracije.

Pa tudi Čehi niso svoje samozvesti prodali za sklado leče. Vlada jim je obljubila več milijonov za uravnavo raznih vod, za vodne ceste in mesto Prago. Nemci so radi tega ne postavljajo na glavo, ker dotične državne podpore bodo koristile tudi njim.

Burni prizori.

Sinoči se je seja pričela ob 5. uri in trajala do 11. ure. Skoraj ves čas so se psovali Schönererjevci, soc. demokratje in nekateri antisemitje. Konjski mešetarji se tudi grše ne zmerjajo. Povod sta dala soc. demokrat Seitz in prusaški Schreiter, ki sta po svojem poklicu učitelja. Vso čast postenim in dobrim učiteljem in učiteljskemu stanu, a ta dva mu s svojimi nazori in govori ne delata časti.

Češki narodni socialc Černy je nujno predlagal, da se prekliče Kielmanseggov uradniški ukaz in določbe o zakonu glede disciplinarnega postopanja proti učiteljem.

Černy je govoril nad eno uro češki, mirno in dostojno. Soc. demokrat Seitz pa je za njim zabavljaj na vse strani, zahteval ločitev šole od cerkve itd. itd. Toda mož, ki je menda židovskega pokolenja, jo je sinoči pošteno skupil. Dr. Lueger mu je povedal, da taki učitelji, kakor je Seitz, ne spadajo v šolo. V ljudski šoli je treba mladino vzgajati v versko-nravnem in avstrijskem duhu. Kdor tega noče, naj se ne posveti učiteljskemu stanu ali pa naj ga pusti. Dr. Luegerju je ploskala večina zbornice, soc. demokratje in nemški radikali so mej govorom tekmovali za prvenstvo surovosti in brez dvoma so dobili prvi dobiček Schönererjevci, kakor kaže govor poslanca Schreiterja in medklci njegovih tovarišev. Sovraštvo do vsake vere, posebno do katoliške cerkve, narodno brezdomovinstvo in protiaustrijski duh, to so znaki modernega šolstva, ki ga zagovarjajo protestanski pedagogi in ga zahtevajo tudi mnogi učitelji. In tem veljajo besede dunajskega župana, s katerim se v tem oziru mora strinjati vsak kristijan in avstrijski domoljub.

Fressl tepen.

Ker je sinoči seja trajala do 11. ure in so danes zjutraj zborovali nekateri odseki, se je današnja seja pričela šele ob 12. uri. Bilo je začetkom seje precej dežja, mej solnčnim svitom. Dr. Brzorač se je zopet pritoževal nad predsednikom in češki radikali so se streljaje umikali z bojišča. To pa nikakor ne ugaja Fresslu, ki si more svoje lavorike nabirati le s krikom. Poslanec Zazvorka je namreč hotel nekaj zvedeti od predsednika, in to svoje vprašanje je utemeljeval v dolgem češkem govoru. Levičarji so začeli mrmrati in podpredsednik Prade opozori govornika, naj že konča svoj govor. Zazvorka postane hud in Prade mu odtegne besedo. To vzdigne Fressla, da se zadrvi mej ministerskimi sedeži do Pradeja in mu iz rok iztrga dnevni red, ki ga je ravno hotel prečitati. Kakor levi skočijo Schönererjevci na Fressla in ga vržejo na tla. Od leve in desne drve poslanci v zbornico in okoli predsedstva je »fantovska bitka«. Prade hiti iz zbornice in seja je pretrgana, da si »gospodje izmijejo obraze«.

Ker Fressl le ne da miru, ga Mladočehi strogo svare, kar živahno odobruje vsa zbornica. S tem so si Mladočehi zaslužili opravičeno pohvalo od vseh, ki ne morejo odobravati takih surovostij, kakor jih počenajajo Prusaki in njihovi češki antipodi. Češki poslanci so danes javno priznali, da obsojajo prevroče krvne svoje franktinerje.

Dnevni red.

Skoraj pet tednov je minulo, a šele danes je zbornica stopila preko interpelacij in nujnih predlogov na dnevni red. Kolo se je s šumom zabrnilo, ladija se je zganila in morda se izmota iz vrvi in verig, s katerimi je bila privezana na skalo. Celotno prvo branje o predlogi glede vojaških novincev je bilo do 4. ure končano. Govorili so contra Horica, Udržal in Iro, pro dr. Scheicher, Biankini in baron Malfatti. Vsi pa so bičali razne nedostatke militarizma. Poslanec Biankini je v daljšem govoru ostro prijel vlado, ki v vsakem pogledu zanemara Dalmacijo, ter opisoval žalostne razmere ob Adriji. Poslanec Spinčić je stvarno zavračal barona Malfattija, ki se vtika v isterske razmere, katerih ne pozna.

Vipavska železnica.

Danes je poslanec dr. Žitnik v zbornici izročil prošnjo vipavskih občin za nadaljevanje vipavske železnice od Ajdovščine v vipavski dolini do Postojne, oziroma Logatca ali Vrhnike. Prošnja se je izročila železniškemu odseku.

Prošnja za Notranjce.

Poslanec Žitnik je danes tudi izročil nujno prošnjo, naj bi vlada dovolila še primerno podporo za one notranske občine, koder je žled meseca decembra l. 1899 polomil toliko sadnega drevja, ter povzročil še na leta ogromno škodo že itak siromašnemu prebivalstvu. Vlada je sicer že minulo leto dovolila 8000 kron podpore, ravno toliko tudi deželni zbor kranjski za nakup sadnega drevja. To je sicer lepa podpora, toda nezadostna v primeri z velikansko škodo. Mnogi posestniki so imeli edine ali vsaj največje dohodke ravno od sadja, osobito od češpelj, a sedaj bodo morali še leta čakati, da jim doraste novo drevje. Mej tem

LISTEK.

Bombonel lovec panterjev.

(Priobčil Gašpar Majar.)

(Dalje.)

Koza se je seveda zgrudila pod silnim napadom; toda panter jo pusti, da vstane; držal jo je s svojimi silnimi šapami za zadnji konec, ter jo opazoval, ne da bi jej zdrobil glavo, kakor ima navado. Izpusti jo, ter zopet napade ter zopet izpusti; igra se z njo, kakor mačka z mišjo. Bombonel čaka s pridržano sapo, da bo mogel pomeriti v glavo. Ker se mu pa nobena prilika ne pokaže, postane nestrpljiv ter pomeri v pleča. Ni se še pretegnil dim, ko se privali panter prav tik memo njega ter odtrga s kremplji del grma, k sreči ne opazivši lovca. Grčno rjoveč teledi v prepad, kjer se več ne gane. Nestrpljivo čaka Bombonel, da napoči jutro. Arabci pridejo, bilo jih je skoraj dvajset. Ti gredo doli v globino; krvave sledi so kazale pot, po kateri se je valila zver. Toda nadalje doli je bilo tako strmo in repristopno, da so popustili nadaljno iskanje, zlasti ker

je tudi silno nevarno približati se ranjenemu pantru. Metali so le kamenje v prepad, toda nič se ni ganilo. Štirinajst dni pozneje, ko je Bombonel že bil v Alžiru, so mu prinesli eno panterjevo šapo. Ta mu je bila spominček na lovski, nevarni dogodek. Ko bi se bil privallil panter le malo dalj v njegov grm, bi ga bil s sabo potegnil v prepad, in Bombonel bi bil izgubljen, ker je imel panter obe šapi prosti, ter je gotovo še četrto ure živel, ko je bil zadet. Bombonel je za trdno sklenil odslej nikamor drugam ne streljati panterja, kakor le v glavo.

Drugič pa je drzni lovec komaj, komaj življenje odnesel. Arabski rod ben Asenat ga je poklical na pomoč zoper odraslega pantra starca, ki je ves okraj strašil in vznemirjal ter davil celo kamele. Triinideset noči je že prežal nanj, a ni se mu posrečilo, da ga zasači. — Sedaj mu poide potrpežljivost in vrne se na pristavo, kjer se pogovori z nečakom alžirskega predsednika, da se snideta na lovu. Tjekaj pa pride arabski sel z naznanilom, da je panter pred očmi pastirja odvelkel kozo v skalnat brlog, kjer je gotovo še sedaj.

Ta novica razgreje panterjevega lovca

tako, da se poda takoj na pot, dasi je bilo grdo vreme in črna tema; zanašal se je le na mesec, ki je vshajal ob desetih. Da pridobi časa, ga je sel peljal po bližnicah skozi gosto grmovje. Lovski nož se mu je otepal ob noge ter se zapletal med veje, zato ga na pasu pomakne nazaj na hrbet. Ko pride v arabsko šotorišče, so ga že pričakovali ter pripravili kozo za vabo. Popeljejo ga do roba velike in globoke razpokline, blizo dve-sto korakov od duarja (vasi) ter mu rekoč: »Tam doli je panter; za tem malim grmom se skrij, med tem privežemo kozo!« — Svet je tukaj visel ter hitro in strmo padal proti prepadu, na robu katerega si je Bombonel izvolil svoje stališče.

Tri ali štiri korake pred njim vrhu grebena privežejo Arabci kozo ter jo brzo pobrišejo, kakor hitro je jela kozo meketati, ker so bili prepričani, da panter ni daleč od tod, in jih prav nič ni mikalo, da bi mu prišli v šape mesto koze. Komaj mine nekoliko minut, kar so odšli — Bombonel se je ravnokar še le nastavljal za grmom, ter ni še bil izdrl lovškega noža in zasadel tik sebe v zemljo, da bi ga imel pri roki. — kar skoči panter, hitreje nego blisk, na kozo,

in še preden je mogel videti, začuje že smrtno rohnenje koze.

»Sapo pridržim«, tako pripoveduje sam, »ter čakam, da ustrelim, le še mesečne svitlobe, katero je ravnokar hotel pretegniti oblak. Toda še preden preteče teh par sekund, vidim panterja plazečega se memo s kozo v gobcu, kakor mačka z mišjo. Pri tej negotovi svitlobi ne morem razločiti ne glave ne repa, vidim le memošustvo črno stvar. Zablisne mi v glavi spomin na moje štiri in tridesete noči; to me razjari ter zoper vsa pravila previdnosti ustrelim. Panter se zgrudi nad kozo in hripavo, grozno zurujove.

Razstrelil sem mu bil prednje šape; on ni videl, od kod je bil prišel strel. Najmanjši gibljaj bi ga opozoril na me, in bil bi izgubljen. Ker sem se pa bal nepričakovane napada, sem poskusil pogledati preko svojega grma. Kapuca moje lovske bunde pa se zatakne ob vejo, ter mi pade doli na pleča. To je bil zopet jeden tistih srečnih slučajev, kateri so mi rešili življenje. Zopet sem moral sesti. Tiho je zašustela veja, prekanjena zver ni dala nobenega glasu od sebe, pač pak slušala.

(Konec prih.)

časom pa ne morejo od zraka živeti, a tudi živi ne v grob, torej je dolžnost države, da jim olajša bedno stanje s primerno podporo za nakup živeža in semen.

Odseki.

V davčnem odseku je bil danes z 18 proti 13 glasovom izvoljen načelnikom dr. Kaizl. To je užalilo dr. Mengerja, da ni hotel prevzeti podnačelnštva. Podnačelnikom sta bila izvoljena dr. Chiari in Povše.

V odseku za vodne ceste (kanale) je bil načelnikom izvoljen dr. Lueger, namestnikom Kaftan. Ker je dr. Lueger hotel nekako spojiti vodne ceste z železnicami, mu je vitez Berks ugovarjal, češ, da o železnicah so načrti in zakoni gotovi, a o vodnih cestah ne.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. marca.

Gonja proti kršč. socijalcem.

Klub kršč.-soc. poslancev, ki pripada še vedno znani nemški „Gemeinbürgschaft“, se je s svojim najnovejšim postopanjem grozno zameril nemškim levičarjem. Povod tej jezi je dalo glasovanje pri volitvi načelnika v davčni odsek. Z 18 proti 13 glasovom je bil načelnikom izvoljen posl. dr. Kaizl proti levičarju dr. Mengerju. Izid so odločili s svojimi glasovi Italijani in kršč.-socijanci. To „pregreho“ so učinili zavezniki levičarskih strank sedaj že vdrugič. Tudi pri volitvi dr. pl. Fuchsa v kontrolno komisijo za drž. dolg so odločevali kršč. socijanci. Potem pač ni čudno, vzklika dunajska židinja, če sta pri parlamentarnem obedu poleg Poljakov, Čehov in centra sedela tudi poslanca princ Liechtenstein in dr. Lueger. — Ali mari menijo židje, da se bodo kršč. socijanci udeleževali obedov, pri katerih diši po — česnu?

Mandat poslanca Klofača.

ki si ga je priboril v litomišelskem okraju, bo bržkone kmalu proglašen ugaslim. Izvoljen je, kakor poročajo, protipostavno. Mož je bil izvoljen v ožji volitvi, pri kateri je bilo oddanih 452 glasovnic. Absolutna večina je znašala 237 glasov. Ker se je našlo 236 Klofačevih glasov, se je naznanilo, da je izvoljen z večino 9 glasov. Pri reviziji se je pa pokazalo, da je bilo 34 glasovnic neveljavnih. Veljavnih glasov je bilo torej 418, absolutna večina znaša 210, in ker sta ostala Klofaču le 202 veljavna glasova, mu manjka za izvolitev osem glasov. Mož se pa na to ni oziral in je celih osem tednov na ta način »zastopal« litomišelski volivni okraj. Ko bi dobival dvojne dnevnine, bi bila zadovoljna vsaj tiskarna socijalnih »bratov« v Pragi.

Déroutède in Habert izgubita poslaniški mandat.

Izredno burna je bila seja francoske zbornice minuli ponedeljek, ki je trajala do pol 11. ure po noči. S 352 proti 117, oziroma s 349 proti 132 glasovom je proglašila ugaslim mandat poslancev Déroutède in Habert, ker sta bila povodom zarote ob pogrebu predsednika Faure obsojena od strani drž. sodišča. Razni prijatelji imenovanih poslancev so dokazovali, da je zakon, na katerega se sklicuje odsekov poročevalec, po ustavi iz l. 1875 ob veljavo in da se zbornica pač ne more tako ponižati, da bi izrekala tako sodbo nad svojimi člani. Posebno vneto je Déroutède-a zagovarjal posl. Faure, ki je prijemal min. predsednika Waldeck-Rousseau-a, ter ga primerjal s pomagačem rabljevim. S tem je bil ogenj v strehi. Predsednik Deschanel je Faure-a najprej pozval k redu, potem pa predlagal, naj se začasno izključi od zborničnih sej. Večina je seveda temu predlogu z veseljem pritrdila, toda Faure se mu ni udal. Predsednik je moral prekiniti sejo in pozval zborniško stražo 12 mož. Polkovnik je pozval poslanca, naj ostavi govorniški oder in zbornico. Sili se je Faure udal in mej klicem: Živela honetna republika! ostavil dvorano. Ob 10. uri po noči so pričeli z glasovanjem, ki je pokazalo gorenji uspeh.

Kriza v Španiji še ni rešena.

Marki Villaverde je po daljšem trudu že sestavil listo za novi kabinet, katerega imena smo po drugih listih včeraj objavili na tem mestu. Sedaj se pa nakrat poroča iz

Madrida, da se je izjalovil Villaverdejev poskus in da torej po preteku treh tednov kriza še ni rešena. Markiju Villaverde je bilo dobro znano, da bi zadel kabinet v taki sestavi ob odločen odpor pri liberalcih in da bi mu ne bili naklonjeni tudi vsi konservativci, in se je torej poprej še enkrat posvetoval s Sagasto in Silvelo. Pri obeh je zadel ob odpor in moral torej opustiti definitivno sestavo kabineta. Konservativci hočejo imeti na krmilo Silvelo, liberalci pa Sagasto. Zmagali bodo bržkone poslednji, ker se je kraljica že dogovarjala z liberalnim voditeljem, in bo torej premeniti poleg kabineta tudi vladni sistem, kajpada v liberalnem smislu.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Včeraj je imel občinski svet svojo sejo. Rešil je naslednje točke:

Potresno posojilo. O županovem dopisu o predpisavanju petobrestnih državnih zamudnih obresti je poročal obč. svetnik Prosenč. Sklenilo se je potom dež. vlade obrniti se do finančnega ministerstva, da se zamudne obresti ne uračunijo, z modrim pristavkom dr. Hudnikovim »pri onih, kateri pravočasno ne plačajo«. Pričakovali bi bolj odločne stilizacije in prošnje daljšega obsega, saj je znano, da potresnega posojila sploh skoro nihče ne bo mogel plačati.

Mestni lov se je za dobo desetih let brez dražbe oddal za 740 K gosp. Urbanu Zupancu.

V Jenkovi hiši ob Miklošičevi cesti je moral posestnik greznice čistiti na svoje stroške, a kanala mu mesto doslej ni napravilo. Na prošnjo g. Jenka je včeraj obč. svet sklenil, da mesto prevzame polovico stroškov za diščenje greznice, a posestnik mora klopote v hiši prenaprediti, »da se ne bo iz njih voda izlivala«.

Nemški klici v obč. svetu. Odbor za nabiranje spomenika Gustavu Freytagu, znanemu literarnemu psovaču slovanstva, se je obrnil tudi do ljubljanskega obč. sveta, naj mu da kak donešek, da se bode tako pokazalo, da so za spomenik prispevali vsi Nemci. Poročevalec Trdina je dejal, da je ta dopis gotovo po pomoti v Ljubljano prišel, nam se pa zdi, da je dotični odbor gotovo kaj čul zvoniti o nemško-slovenski zvezi. Prošnja za prispevek je bila odklonjena, obč. svetnik Lenče pa je klical »Wir sind keine Deutsche!« Opozarjali bi občinskega svetnika Lenčka, naj tudi nemških klicev ne rabi, sicer bi se utegnili zgoditi, da Hribar odstopi, zvest svoji obljubi, da bode ob prvih nemških besedah v obč. svetu odstopil.

Pritožba g. Iv. Habiča glede odstranitve kolarnice se je odklonila.

S Tržaške ceste. Na Tržaški cesti se bodo uredili niveli od Paichelnove hiše do mestne meje. Dotični načrt se je odobrilo, ne da bi ga obč. svetniki pogledali, ter se bo predložil v potrjenje vladi. Glede hodnika od mitnice do hiše Lovrenca Zdešarja se je sklenilo odkloniti ponudbo ondotnih hišnih posestnikov, ki zahtevajo za odstop potrebnega sveta 7 gl. za kvadratni meter, pač pa se takoj napravi dotični hodnik, ako odstopijo svet kvadratni meter po 2 gl.

Uredba desnega brega Ljubljani ne bo taka, kakor je prvotno sklenil obč. svet, ker se je odločno uprl g. Mahr, ki bi pri prodajalnicah v svoji hiši imel veliko škodo, ter se je pokazalo, da bi bila nameravana uredba, katero smo mi že primerno ožigosali, predraga. Obč. svet je torej zopet moral spremeniti svoj sklep ter je sklenil, da se sedaj napravi ob Mahrovi hiši 6 m visok hodnik, kakor se je napravil ob Škrjančevi hiši, rampa se napravi s strmecem 2 odstotkov in ne s 5 odstotki, kakor je bilo prvotno nameravano. Glede rampe takoj ob mostu se bode še sklepalo, sedaj se je odobril zopet nov strošek za ta dela v znesku 2737 K!

Prodaja sveta stare deželne bolnice se je vršila po javni dražbi ter sta gg. Kavšek in Iv. Hribar ponudila 20 K za kvadratni meter. Sedaj so se oglasili nekateri gospodje, ki ponujajo večjo svoto, zato je sklenil obč. svet ponudbi g. Kavškega in Hribarja ne odobriti ter razpisati novo obravnavo. Ob enem se je sklenilo dose-danjo stavbeno črto spremeniti in tako po stari stavbeni črti projektovani trg odpra-

viti, vsled česar pridobi stavbni prostor precej novega sveta.

Kako razume župan pravila ognjegasnega društva. Našim čitateljem so znane razmere v ognjegasnem društvu. Včeraj je bilo v obč. svetu na vrsti poročilo dr. Karola Bleiweisa o potrditvi novoizvoljenega odbora prostovoljnega ognjegasnega društva. Odbor ni bil potrjen in župan hoče, da do maja meseca ostane načelnik Stricelj, katerega naj se v ta namen pozove, da naj še nadalje načeljuje. Dr. Bleiweis je govoril, da bi bilo najbolj pametno ustanoviti stalno mestno ognjegasno društvo, spomnil se pa ni, da je mesto do grla v deficitu in da morajo obč. svetniki biti hvaležni, da sploh še kdo ob teh razmerah hoče prostovoljno služiti v blagor meščanstva. Da bi magistrat dobil v roke in na razpolago veliki rezervni fond sedanjega prostovoljnega gasilnega društva, to naj si obč. svetniki nikar ne domišljajo!

Dr. Bleiweis je razlagal, da bi ne bilo treba takó velikega števila gasilcev, ker so se požarne razmere zboljšale, imamo velike hiše in vodovod. Dvajset mož bi zadoščalo. Od sedanjega števila gasilcev polovica samo navidezno opravlja službo, kadar pride požar, pa vsi doma ostanejo. (Dr. Bleiweisu bi povedali, da nam je pač znano, da so magistratni uradniki, katere se je usililo v odbor, pri požarih doma ostali in da je bil neopravičen napad na gasilce, da pri požarih vsi doma ostanejo. Da bi bilo 20 ognjegascev v Ljubljani dovolj zato, ker imamo visoke hiše, bi pripomnili, da ravno pri visokih hišah je treba več ognjegascev, ne pa manj.)

Obč. svetnik Tosti je opozarjal, da se je eden načelnik (Stricelj) odpovedal, naj se torej do maja potrdi novoizvoljeni odbor in naj se izvoli komisijo iz obč. sveta, ki naj preišče preprič v društvu.

Hribar je na to razljučen vstal ter očital g. Tostiju, da ne pozna pravil, ako hoče tako komisijo. Govoril je mnogo, da bi morali biti člani g. Striclju pokorni pod vojaško disciplino. (Prostovoljno gasilno društvo ima pravila, ki članom dajo pravico prosto si izbirati predsednika! O vojaški disciplini naj ne odločujejo ljudje, ki vojaških sukenj nikdar niso!) Hribar pravi, da se je Stricljevo vodstvo izkazalo že kot spretno vodstvo. Govoril je, da so prepira v društvu krivi »brezvestni ljudje«, »hinavci« in da je Stricelj položil v njegovo roko prisego, da bode vstrajal na čelu društva dve leti. (Na to ne rečemo nič drugega: Pritožba proti včerajšnjemu sklepu občinskega sveta in proti usiljevanju Striclja bi bila na mestu. Hribar in obč. svet nimata po pravih pravice usiljevati društvu načelnika, katerega pismeni odstop je odbor na znanje vzel in na podlagi tega razpisal nove volitve. Hribar naj bi se navadil razumeti pravila gasilnega društva prav in dokaže naj se mu, da ima vsaka oblast svojo — mejo!)

Na pokopališču pri sv. Krištofu se bode na predlog obč. svetnika Tostija napravilo dvoje novih stranišč in sicer na cerkvenikovem dvorišču in ob mrtnišnici.

Za elektriško železnico so se odobrili načrti za obešala, ter se je sklenilo, da mora podjetnik železne stebre za pritrjevanje elektrovdornih žic napraviti po sv. Petra cesti do civilne bolnice in da se pri delih ozira na varnostne predpise, ki so veljavni za Dunaj. (Obč. svet bi prav storil, da bi nevarno takozvano »Oberleitung« opustil. Računa se, da bode »tekem dveh mesecev« železnica že pričela voziti.)

Naslednje točke so se rešile v tajni seji.

Dopisi.

Planina, 5. marca. († Fr. Reissmüller.) Kakor ste že včeraj poročali, je v nedeljo zvečer nenadoma, od kapi v srce udarjen, umrl blagorodni gospod Franc Reissmüller, nadzornik gozdov in grajščin kneza H. Windischgratza. Rajni je bil rojen dne 14. decembra 1830 v Filipenau v okraju Litomeřice na Češkem. Oče mu je bil nadlogar pri grofu Thunu in je tudi v srcu svojega sina Franca obudil veselje do gozdarske službe.

Ta služba je pa tudi res lepa in zanimiva, ker človeka v tako ozko zvezo spravi s prirodo in njenimi raznovrstnimi pojavi. En sam izprehod po zelenem gozdu, kako povzdigne in poživi duha in srce mislečega opazovalca, mehkočutnega prijatelja narave. Gospod Reissmüller ni imel posebnih študij. Največ se je naučil od izvrstnega očeta, ki mu je vse žive dni ohranil hvaležen spomin. Vsa očetova pisma so se našla v zapuščini njegovi v posebnem zavoju z napisom: »Briefe meines lieben Vaters.« Leta 1843 do 1846 je obiskoval glavnošolo v Komotavi s prav dobrimi uspehi ter leta 1847 že napravil izpit iz gozdarske in lovske vede. Precej na to je nastopil službo kot logarski adjunkt pri grajščini Jemništ na Češkem. Leta 1855 je prišel na Kranjsko, in sicer kot gozdni oskrbnik v Slatno pri Litiji, kjer se je posebno marljivo pečal s sadjerejo.

Leta 1860 mu je bila podeljena služba prihodninskega uradnika v Haasbergu. Kmalu na to, leta 1869, je postal vodja združenih grajščin Haasberg, Predjama in Logatec in leta 1892 ga je knez v priznanje njegovih zaslug povišal do časti nadzornika vseh knežjih posestev.

Od leta 1847, tedaj celih 53 let, je gospod Reissmüller služil pri eni in isti knežji rodbini, zvesto in vztrajno, ter po pravici užival zaupanje svetlega kneza. V dolgotrajni službi v vseh strokah obširnega gospodarstva si je rajnik nabral mnogo izkušenj, ki jih je marljivo uporabljal v korist knezovo. Leta 1897 je dobil Franc Reissmüller viteštvo Fran Josipovega reda.

Če prav Nemec po rodu in duhu, je kranjsko deželo in slovenski narod zelo ljubil in reči se mora, da je bil prijatelj ljudstva v polnem pomenu besede. V raznih zastopih je deloval in z vneto pospeševal vsakrater napredek. Na tisoče in tisoče goldinarjev podpor je šlo skozi njegove roke za občekoristne namene, pa za ubožce. Pokojnik je bil usmiljenega srca in zelo radodaren. Planinska dolina ga bo zelo pogrešala in žalovanje po njem je splošno in odkritosrčno.

Posebno ubožci vzdihujejo zaradi nenadne izgube velikodušnega podpornika. Ni sicer dajal mnogo iz lastnega žepa, ker je izdatno podpiral sorodnike, a vsled njegovega posredovanja so tekale ogromne svote podpor in miloščine iz knežje blagajnice.

Rajnik je trpel več let na protinu. Sredi februarja je zopet čutil, da ga bolezen napada, vlegel se je, a ni slutil nevarnosti, saj je bil v kljub starosti 70 let nenavadno močan in čvrst. Med boleznijo je večkrat vstal in hodil po sobi. Snoval je načrte, kaj se bo v tem letu pri tej ali oni grajščini delati pričelo. Zlasti vodovod v Planini mu je bil pri srcu in želel je piti iz njega bistro studenčino, napeljeno iz Koritnega dola. Ni mu bilo usojeno. Na dan smrti je vskozi sprejemal logarje v avdijenco. Še eno uro pred smrtjo je rekel, kako se dobro počuti in da bo jutri vstal. Kar ga prime omotica, »Z menoj je vun«, vzdihne in v hipu mrtev omahne na blazino. Smrt ga je objela tako naglo in nepričakovano, da marsikdo ni hotel verjeti pretresljivega dogodka.

Rajni se ni klanjal novodobnim liberalnim idejam, bil je vernega srca, čeprav bi bil lahko bolje izpolnjeval verske dolžnosti. G. župniku, ki je bil dan pred smrtjo pri njem in obljubil, da se bo v nedeljo, 3. marca, za njegovo ozdravljenje očitno molilo in ena sv. maša brala, se je solznih očij zahvaljeval. Morda mu je ta molitev izprosila pri usmiljenem Bogu v zadnjem hipu milost kesanja in odpuščenja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. marca.

Iz deželnega šolskega sveta. V seji dne 21. m. m. je predsednik baron Hein najprej pozdravil novega zastopnika cerkve konzistorijalnega svetnika in vodjo dr. Jos. Lesarja ter se v toplih besedah spominjal delovanja stolnega prošta dr. Klofutarja, ki je dolgo vrsto let pripadal tej korporaciji. Imenovani so bili: Nadučiteljem v Zagorju definitivni učitelj v Radoljici L. Stiasny, nadučiteljem v Cerkljah pri Krškem definitivni učitelj v Podbrezjah Ivan Kiferle. Premeščen je nadučitelj Simon

Punčah iz Tomišlja v Šmarje. Definitivni so postali: Avg. Jenko v Nevljah, Stanisl. Legat pri Sv. Gregorju v kočevskem okr., Fran Ciuha v Mavčičah, Gabr. Cidrich na ljubljanski dekliški osemrazrednici, Giz. Tavčar v Št. Jerneju, Iv. Demšar v Črnomlju, Marija Kratnar v Vodica. Ernestina Janusch na Igu Studenec, in Angela Bauderk v Dragatušu. — Premeščeni so dalje: Gabr. Tschurn iz Kočevja v Ljubljano, Karolina Klemenčič iz Škocijana v Mirnoped, Henr. Paternoster iz Radomelj v Šmartno pri Kranju in Marija Praprotnik iz Krke v Vel. Dolino. Vpokojena sta Karol Dermelj, nadučitelj v Cirknici, in Fr. Muhič, učitelj v Št. Jerneju. — Jednorazrednica na Dvoru pri Žužemberku postane dvorazrednica, prvi razred štirirazrednice v Mengšu dobi vsoprednico.

Meščanski klub priredi jutri ob pol 8. zvečer prijateljski sestanek.

Javen shod priredi slov. katol. delavsko društvo v veliki dvorani »Katoliškega doma« v nedeljo, dne 10. marca t. l. ob polu 10. uri dopoldne. Vspored: 1. O državnozbornem delovanju, poroča g. dr. Ivan Šusteršič. 2. Delavske zahteve napram javnim zastopom!

Liberalci na političnem delu. Za vse dobro silno vneti liberalni poslanci nadlegujejo min. predsednika dr. Körberja z ovadbami gledé slovenskega vinogradniškega društva, tako da mu ta gonja že preseda. No gospodje kažejo, da jim je položaj popolnoma nejasen, ali pa da premišljeno lažejo. — Prišel bo pa čas, ko bo prišlo vse na dan in na jasno, in ta čas ni več daleč. Ali ni to nesramno, da liberalci, ki imajo toliko dela za našo ubogo deželo, na Dunaju rujejo zoper občno koristno vinogradniško društvo? A na Dunaju nismo v Ljubljani...

Pojasnilo. Včerajšnja prvo brzojavko nam je toliko popraviti, da je poslanec dr. Šusteršič predlagal, naj se vladni načrt o gospodarskih zadrugah brez prvega branja izroči dotičnemu odseku, kateremu predlogu je zbornica soglasno pritrdila. Valed šuma pri telefonu se je poročilo napačno umelo.

Vincencijeva družba za Kranjsko je izdala ravnokar svoje petindvajseto poročilo, in sicer ne, kakor trdi »resnicoljubni« »Slov. Narod«, samo v nemškem, marveč tudi v slovenskem jeziku. Nemško poročilo je bilo potrebno, ker ima družba mnogo nemških dobrotnikov. Delovanje prekristne in vsestranske podpore vredne družbe, katere predsednik je gospod stolni dekan Andr. Zamejic, v preteklem letu se razvidi iz naslednjega: Konferenca sv. Nikolaja za stolno župnijo, predsednik g. J. N. Roeger, posestnik in trgovec, je imela 17 delavnih udov, 57 dobrotnikov; podpirala je 5 družin s 5 otroci, 7 vdov z 18 otroci in 21 samskih oseb. Dohodkov je bilo 1886-70 K, stroškov 1880-70 K. — Konferenca sv. Jakoba za šentjakobsko in trnovsko župnijo, predsednik gospod kanonik-župnik Jan. Rozman, je imela 25 delavnih udov in 58 podpornikov ter je podpirala 41 družin s 107 otroci, 37 vdov z 78 otroci in 65 samskih oseb. Dohodkov je imela 2473-34 K, stroškov 2576-16 K. — Konferenca Marijinega oznanenja za frančiškansko župnijo, predsednik gospod Karol Pollak, posestnik in tovarnar, je imela 19 delavnih udov in 107 dobrotnikov. Podpirala je 36 družin z 90 otroci, 16 vdov z 39 otroci in 6 samskih oseb. Dohodki so znašali 1670-80 K, izdatki pa 1620 K. — Konferenca za šentpetersko župnijo, predsednik gospod župnik M. Malenšek, je štela 21 delavnih udov in 55 podpornikov. Podpiranih je bilo 43 družin s 60 otroci, 17 vdov s 30 otroci in 23 posamnih oseb. Dohodkov je bilo 2311-55 K, stroškov 2017 K 20 h. — Konferenca v Tržiču, predsednik gospod župnik Fran Špendal, je imela 7 delavnih udov in 74 dobrotnikov ter je podpirala eno vdovo s 4 otroci in 35 samskih oseb. Dohodkov je imela 1850-12 K, stroškov pa 1540-64 K. — Konferenca v Idriji, kateri je preds. g. dekan M. Arko, je imela 18 delavnih udov in 40 podpornikov. Podpirala je 4 družine, 2 vdovi in 25 samskih oseb. Dohodki so znašali 1396-60 K,

izdatki pa 796-62 K. — V Marijanišču, vodja gospod kanonik Andrej Kalan, je bilo 164, v zavetišču 24 otrok. Dohodki tega zavoda so znašali 39.559-93 K, mej temi dar kranjske hranilnice 1400 K, stroški pa z vštetim primanjkljajem predlanskega leta 43.551-30 K, torej primanjkljaj 3991-37 K. — Številke podpiranih ubožcev govore dovolj jasno za požrtovalno delavnost članov te prekristne družbe, kateri nakloni dobroti Bog čim največ blagih src.

Ljubljanske novice. Štiri leta je že dobil danes pred ljubljanskimi porotniki Janez Šiler, ki je 9. dec. l. l. prišedši z Jesenic v Št. Vid pri Ljubljani zaklal mizarskega pomočnika J. Merčuna in težko poškodoval Janeza Kuharja. — Novo gostilno bode otvoril Jakob Bevc iz Moravé na Dunajski cesti v prostorih, v katerih je bila trgovina Conrada Šumija. Doslej je g. Bevc imel v najemu gostilno »pri Štefanu« na Bregu, katero zopet sprejme g. Štefan Bergant. — Umrli je tesarški mojster Janez Kozina v Trnovem. — Nepoštena dekla. Dekla Marija Trojar je poneverila 6 K svojemu gospodarju J. Ogrinu na Rimski cesti štev. 21 in veliko ruto ter pobegnila. — Ukradel je nekdo magistratnemu slugi A. Rusu na sv. Petra cesti ročni voziček.

Kanalske ceste Ministerstvo notranjih zadev je uslišalo prošnjo nekaterih občin kanalskega okraja, ki so po nasvetu državnega poslanca dr. Antona Gregorčiča prosile, naj bi vlada poskrbela na svoje stroške načrt cesti, ki bi šla iz Grgarja skoz Bate po kanalski planoti do Zabrda in dalje. V kratkem bodo sklicani zastopniki prizadetih občin, da se dogovorijo z vladnim inženirjem o črti (trasi), po kateri naj bi šla nova cesta.

Pri obč. volitvah v Sinčivasi na Koroškem so zmagali v dveh razredih uradniška agitacija in pristaši »Freie Stimmen«.

Petdesetletnico svojega obstanka je preteklo nedeljo praznovala celovška realka.

Slovenske kramarice v Celju so pale v nemilost pri celjskih nemških občinskih očetih Na predlog občinskega svetnika dr. Jabornegega je celjski občinski svet prepovedal vse kramarije po hišnih vežah. Ošabni trgovci se tresejo pred konkurenco slovenskih kramaric! Celjski občinski svet je tudi sklenil, da se blago izven steklenih omar ne sme obešati.

Nogo zlomil si je v Gorici na ulici g. Iv. Fajgl, c. kr. računski revident pri c. kr. gozdnem uradu.

Smrt Slovenca v Bosni. V Zavidoviču v Bosni je ubilo drevo Slovenca Ivana Palmína. Bil je doma iz Bače pri sveti Luciji.

V Beljaku zgrade protestantsko cerkev. Obč. svetnik Ghon je v obč. svetu to misel pozdravil!

Nagloma umrl je sluga menjalnice Kosovel & Rismondo v Gorici Andrej Šilo.

V zaporu umrl je nagloma v Gorici 61 letni Edvard Elisov iz Vrtulke. Zadel ga je kap.

Amerikanski Slovenec ponatiska-kuje povest Podgoričanov »Olševski cerkvenik«.

100 dijakov pred sodiščem. Državno pravdnitvo v Sibirju je dostavilo obtožnico 100 sibirskim dijakom. Obtoženi so, da so se udeležili demonstracije, katero je priredilo prebivalstvo v Sibirju povodom predstave mažarske »Uranije«.

Obsojena dvorna dama. Iz Rima se poroča, da je bila bivša dvorna dama kraljice Margarite, markiza pl. Pantafilija, radi raznih goljufij obsojena na 14 mes. in 17 dni zapora.

Resnica o dogodkih v Oportu. Prej, predno so mislili židje, se je pojasnila resnica o dogodkih v Oportu. Gdč. Roza Calmon, hčerka braziljskega konzula v Oportu, o kateri so židovski časniki poročali, da so jo hoteli odpeljati jezuitje in da so radi tega predrznega čina jezuitov nastali v Oportu resni nemiri, je stara 32 let, torej lahko popolnoma samostojna. Oče je odločen prostozidar. Gdč. Calmon ni hotela biti več v družini, kjer se časti prostozidarstvo, ter se je obrnila na sodišče, od katerega je zahtevala osebno prostost. Sodišče ji je ugodilo. Da bi bila gdč. Calmon namenjena v samostan, ni govora. 17. februarja šla je

gdč. Calmon s svojo materjo v cerkev. Ko je mati hotela po maši ž njo domov, izjavila ji je hči pred cerkvijo, da domov ne gre več in da se poda k gospej Emiliji Sizarro de Portocarrero. Gospa Marija de Almeida Garrett, ki je bila slučajno v bližini, ponudila se je, da gdč. Calmon tja spremlja. Mati gdč. Calmonove je pričela kričati in jo je s silo pridrževala. Prihitele je oče dr. Calmon ter prišel vpiti, da hočejo je zuitje uprati njegovo hčer ter jo zapreti v samostan. Gdč. Calmon je protestirala proti taki laži. Mej tem se je na licu mesta nabralo mnogo občinstva, ki je deloma potegnilo z gdč. Calmon, deloma pa ni razumelo, za kaj se gre. Nekateri so vpili, da hočejo jezuitje, naj postane gdč. Calmon redovnica, da bi dobili v roke njeno premoženje, v resnici pa nima ni gdč. Calmon ni njena rodbina nobenega premoženja. Vendar ni prišel noben na pomoč dr. Calmonu. Tedaj je naredil dr. Calmon znamenje prostozidarstva ter je zaklical: »Prostozidarji, varujte me, prostozidar sem!« ter je grozil, da vsakega umori, kdor se mu približa. Zagrabil je svojo hčer, ki se je krčevito držala cerkvenih vrat, ranil jo na roki ter jo s silo vlekel domov. Nek policist je skočil mej množico in je aretoval nekaj oseb, katerih tudi prostozidarsko znamenje ni ustrašilo, da bi odobrvali Calmonovo nasilstvo. Gdč. Calmon ni torej hotel nihče uprati, pač pa je Calmon upal svojo lastno hčer. Braziljska vlada je konzula dr. Calmona odpoklicala iz Oporta. — S tem popisom smo v glavnem že tudi odgovorili zlobno-bedastemu popisu v sinočnjem »Narodu« o »veliki doti« in »tisočakih«, katerih se je baje hotel polastiti samostan, v katerega ni niti nameravala vstopiti. Iz vsega »Narodovega« poročila se razvidi, da je posnet po ostudnih poročilih čifutskih in Schönererjanskih listov.

Vojaštvo v Združenih ameriških državah. V Združenih državah ameriških je 10.432.043 mož zmožnih za vojaško službo, organizovane milice pa je 110.542 mož.

Kaj pa »inteligenca«? Naša demimondska »inteligenca«, ki je proglasila v včerajšnji številki »Narodovi«, da ne sme noben naprednjak naročiti »Dom in Sveta« in »Kat. Obzornika«, ima o leposlovju jako čudne pojme, kot priča »Ljubljanski Zvon«. Uvodna povest »Žrtve« je umazan politični pamflet (Aškerč pravi, da je »socijalen roman«), ki se norčuje iz misijonov in popisuje župnika kot ničvrednega človeka. Čujemo, da piše to umazano stvar dr. Zbašnik, dež. uradnik. Neki Poljak je popisal prešestno zanikerno žensko prav pornografično. Pesni so nekatere glede 6. zapovedi take, da kriče po drž. pravdniku. »Jedes Thierchen hat sein Plaisirchen.« — »Politikujoč mislec« piše v »Narodu«: »Potrebno je, da tudi udrihamo po kipečih bučah, tako da odnesejo katoliški napadalci krvave, pobite tikve iz križarske vojske.« (Drž. pravdnik, ki toži g. Ferjančiča zaradi hujskanja, teh vrstic ni zaplenil!) Mi smo »klerikalni vzoriti vzorniki«, črni temotneži«. Ta »politikujoči mislec« sam konstatira v članku, da je »državni uradnik, ki ima stalno plačo!« (Lep uradnik!) Katoličani so mu »patentovani kramarji z versko mastne zaslužke donašajočo robo«. Ta »uradnik« se norčuje iz »Danicarjev-devičarjev«, »neizcrpna je kloaka klerikalne popačenosti.« — »Edinost« in »Narod« — oba plamteča za unijatstvo, se zadirata v nas, ker smo pisali, da isti ljudje, ki pišejo za unijatstvo, pišejo tudi v nesramnega »Rodoljuba«. Da je v Ljubljani tako, je znano, kako je v Trstu, se pa vidi iz tega, da je »Edinost« vedela za konfiskovano vsebino »Rodoljubovo« in jo branila.

Društva.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju t. l. je 375 strank vložilo 92.234 K 95 h., 125 strank vzdignilo 26.734 K 56 h., torej več vložilo 65.500 K 39 h. 12 strankam se je izplačalo posojil 19.740 K. Stanje vlog 1.599.803 K 82 h. Denarni promet 242.836 K 62 h.

(Vzajemno podporno društvo) je dne 31. dec. končalo 8. leto svojega delovanja. Letos je končal tudi po pravilih l. odsek in sicer 31. julija 1900. V tej dobi je imelo društvo 185 rednih sej, v katerih se je rešilo 2934 prošenj. Na leto 1900 odpade

20 sej in 334 prošenj. 31. dec. 1900 je ostalo po sklepu l. odseka vpisanih 6975 deležev, deležnikov 1857. Rezervni zaklad znaša 18.926 K 39 h. Saldodobiček znaša 139.779 K 59 h.

(Posojilnica v Makolah) je imela prošlo leto prejemkov 226.377 K 81 h, izdatkov 207.864 K 52 h. Čistega dobička je 2132 K 19 h, ki se ves priloži k ustanovi za dobrodelne namene.

(Živnostenska banka) javlja, da je imela prošlo leto čistega dobička 2.699.055 K 64 h, in da bo izplačala letos 8% dividendo (lani 7%), 650.000 K da v rezervni zaklad.

Narodno gospodarstvo.

Naše mlekarstvo.

(Konec.)

Da krvavo potrebujemo mlekarkega veščaka, sta kmetijska družba in deželni odbor slednjič vendar spoznala. V hvalevrednem namenu, da bi imeli domačega tehnika, so poslali nekega Doktoriča v mlekarško šolo na Nemško že pred leti. Že pred dvema leti se je naznanjalo, da pride leta 1900 slednjič domu in tedaj bodo nastopili zlati časi našemu mlekarstvu. Prišel je, a vremena Kranjcem niso se zjasnila, pokazalo se je, da ne zna še zadosti, in moral je iti nazaj v šolo. Mi le dvomimo, če bo ta korak kedaj pripeljal do gotovega vspeha. Nimamo proti g. Doktoriču ničesar, dasiravno ga skoro gotovo g. Gustav Pirc želi porabiti kot svoje orodje. Kakor oseba, pravijo, da je prikupljiv. Iz zanimanja za stvar pa vendar navajamo nekaj pomislekov:

1. Može, ki poznajo mlekarške šole na Nemškem v Dornbirnu in Šleziji, pravijo, da tam učenci le gledajo in se poučujejo. S tem pa ne bodo dobili nikdar praktične spretnosti, katero mora dober sirar imeti. Če bo le sestavino mleka vedel in dobil dobro teoretično izobrazbo, ne bo to zadostovalo našim potrebam.

2. Gospod Doktorič je bil poprej na glasu kakor slab sirar. V neki vasi, kjer ga je izdeloval, so pravili može, da se še nikdar ni toliko sira pokvarilo.

3. Lansko leto ga je nekdo vprašal, zakaj je sir tako grenek. Rekel je, da mleko predolgo stoji, ko je resnični vzrok, ki ga ve vsak izurjen sirar, da se je sir premalo obračal pri prvi izdelavi in se je sirse premalo razkrojilo.

4. Bil je zraven pri izdelavi sira, ki se pa ni nič poboljšal.

Zelo torej dvomimo, če bo deželni odbor mogel kedaj ustreči našim zahtevam. Dalo se je za njegovo šolanje že »tisoče in še ni nobenega vspeha. Pa če bi ga le kedaj res dočakali. Ali ne bi bilo bolj pametno in ceneje, ko bi deželni odbor za par let najel kakega tujega veščaka sirarja, ki naj bi šel okoli naših sirarn in ljudi praktično učil izdelavo. Tudi domačin ne bo delal zastoj. Dežela bi vsekakor imela manj stroškov, pa gotov vspeh.

Druga hiba pri ravnanju mlekarstva so razne mlekarške šole, v katere pošilja kmetijska družba nekatere bolj darovite sirarje, da se bolj izobrazijo. Poznamo več taci sirarjev. O nobenem se ne more trditi, da se je res naučil. Kako pa tudi? Gori samo gledajo in poslušajo, ter se navzamejo, kakor absolvirani učenci mlekarške šole precej napuha, za resno delo je pa le malo-kateri. Ali bi ne bilo bolje, da bi jih poslali na švicarske ali tirolske planine, kjer se sir najbolje izdeluje, kjer bi se pri mojstrih samih učili, sir tudi sami delali in se vračali v domovino kakor izurjeni sirarji. Bilo jih bi morebiti malo manj, vspeh bi bil pa tembolj stanovit.

Povedali smo nekaj misli o žalostnem stanju in načinu zboljševanja, ne da bi mislili koga žaliti. Če bodo merodajne osebe s čistim namenom iskale le sreče naroda in zboljšanja žalostnih razmer, bodo našle ravno v mlekarstvu hvaležno nalogo, ki obeta veliko sadu, če se je bodo z razumnostjo oprijeli.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod J. Bernard, kaplan v Trebnjem, 10 K.

Za družbo sv. Cirila in Metod: G. J. Bernard, kaplan v Trebnjem, 5 kron.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. marca. Vladna predloga o vojaških novincih se je na predlog posl. vit. Berkša brez prvega branja izročila vojnemu odseku. Prihodnja seja danes popoldne ob 3. uri.

Dunaj, 6. marca. Iz Prage poročajo, da se govori o ustanovitvi novega ministerskega portfelja za javna dela in da dobi to mesto poslanec Kaftan, ter da je to baje koncesija vlade napram Čehom (?)

Dunaj, 6. marca. Listi vedo poročati, da bo poslanec Schachinger v kratkem odložil mandat in bo mesto njega kandidoval dr. Ebenhoch. To se zgodi še pred pretekom 90dnevne dobe volivnih mož.

Poreč, 6. marca. Deželni odbor je sklenil, protestirati proti odloku ministerstva, s katerim se razširi slovenska šola pri Sv. Petru.

London, 6. marca. (C. B.) V večerajšnji seji poslanske zbornice so se vršili jako burni in viharji prizori. Enajst nacionalistov ni hotelo glasovati o predlogu o kreditu 17 milijonov funtov sterlingov. Govornik zbornice jih je poklical k redu in Balfour je predlagal, da se izključijo od seje. S splošnim odobravanjem se je sprejel ta predlog. A izključeni niso hoteli zapustiti zbornice, tako da je predsednik poklical policijo, katera je poslance s silo odnesla iz zbornice. Nato je bil kreditni predlog sprejet.

Madrid, 6. marca. Ministerska kriza še ni rešena. O načinu rešitve so mnjenja različna. Konservativci pričakujejo Silvele, liberalci Sagaste na čelu novega kabineta. Kraljica se včeraj in danes posvetojuje z različnimi politikami.

Pariz, 6. marca. Iz Pekina poročajo, da je izšel cesarjev razglas, ki razveljavlja vse dekrete, ki so bili izdani od 20. junija do 14. avg. 1900, da v zgodovini ne bo sledov o tedanjih dogodkih (!).

Bruselj, 6. marca. O pogajanjih mej Kitchenerjem in Botho glede kapitulacije se sledeče poroča: Botha se uda pod pogojem, da se oproste vsi burski ujetniki na St. Heleni, da Afrikanov ne doleti nikaka kazen, da se prizna republikama gotova neodvisnost pod pokroviteljstvom angleške krone in vrne vse bursko premoženje. — Kitchener baje ne nasprotuje temu pogoju, vlada v Londonu pa neče o njem nič slišati, marveč zahteva brezpogojno kapitulacijo in prognanstvo Krügerja.

London, 6. marca. Dewet je s svojimi četami na potu v Fauresmith. General Babington je „ugrabil“ dva to-

pova, ki so jih Buri zakopali pri Landfonteinu. Zajel je dalje 33 Burov in 50 konj.

London, 6. marca. Reut. urad poroča iz Cradocka 4. t. m.: Buri so zasedli Beadstown, 40 milj zahodno od Cradocka.

Umrli so:

3. marca. Barbara Subelj, zidarja žena, 64 let, Veliki Stradon 11, srčna vodenica. — Jera Mazovič, gostija, 58 let, Hrenove ulice 7, želodčni rak. — Marija Benda, zasebnega uradnika žena, 58 let, Zidovske ulice 8, srčna hiba. — Elizabeta Anderle, gostija, 53 let, Poljanska cesta 17, carcinoma. — Ivana Šerc, gostija, 53 let, Karunove ulice 14, plućnica. — Ivan Rakovec, čevljar, 87 let, Konjušne ulice — baraka — ostarelost.

4. marca. Jožefa Plankar, posestnika hči, 8 dni, Dolenjska cesta 33, črevesni katar.

V hiralnici:

4. marca. Uršula Kušar, delavca vdova, 69 let, necrosis — abscessus pelvis

V bolnišnici:

28. februarja. Mihael Sušteršič, mizar, 62 let, jetika.

1. marca. Fran Zajc, doinar, 49 let, naduba. — Marija Perovšek, delavca žena, 44 let, jetika.

2. marca. Marija Nučič, doinarica, 75 let, ostarelost.

3. marca. Marija Dolinar, gostija, 84 let, ostarelost. — Leopoldina Žagar, delavca hči, 2 leti, nephritis scarlatina.

4. marca. Fran Dragar, paznik, 68 let, ascites arterio cordis rose. — Angela Drol, šivilja, 24 let, srčna hiba.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 5. marca 1901.

Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad . . .	K 7-72 do K 7-73
» za maj junij . . .	7-81 » » 7-82
» za jesen . . .	7-95 » » 7-96
Rž za pomlad . . .	7-68 » » 7-69
» za maj junij . . .	7-64 » » 7-65
» za jesen . . .	7-00 » » 7-01
Turšica za maj junij . . .	5-50 » » 5-51
» za julij-avg. . .	5-61 » » 5-62
Oves za pomlad . . .	6-55 » » 6-56

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm

Dne	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
5.	9. zveč.	734.1	4-6	sr. svzh.	pol oblak.	
6.	7. zjut.	734.0	1-0	sl. jzrah	del. jasno	0-0
6.	2. popol.	733.6	10-6		del. oblak.	
Srednja večerajšnja temperatura 4-2 normale: 1-9						

Blago za moške obleke,

kakor kamgarn, štof, ševijot, loško blago (gorenjski ševijot), v veliki zalogi po cenah brez enakosti, se prodaja pri 229 7-1

R. Miklauc,

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

Žrebanje nepreklicno
23. marca 1901

Glavni dobitnik
60.000 kron
v gotovini po odbitku 20 %.

„Invalidendank“-srečke
à 1 krono

122 13-6

priporoča **J. C. MAYER** v Ljubljani.

Vabilo

236 1-1

VI. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Horjulu,

registr. zadruge z neomejeno zavezo“,

ki se boče vršil

dné 19. marca 1901, na sv. Jožefa dan

ob 4. uri popoldne

v društveni pisarni v Horjulu št. 94.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
2. Potrjenje računa za leto 1900.
3. Volitev načelstva in računskega pregledovalca.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča pred. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-

večji izbiri po najnižjih cenah.

7 19

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen les. Ti laki so najtrpežnejši in ne provzročajo niti marog, niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju.

9 11-9

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles

prave **J. Reithofer-jevih** sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Best ck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom.

28 16

Vabim na obilni obisk in ogled

z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno na poštne prosto

Največja zavarovalna družba za življenje

je **„The Mutual“**
v New-Jorku.

Ustanovljena 1842.

Z nasprotnim zavarovanjem.

Skupno premoženje dné 1. januarja 1900:

K 1489⁶/₁₀ milijonov.

Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:

K 38,158.423.

202 7-7

Jamstvena glavica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri c. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

BRATA POLLAK v Ljubljani.

Dunajska borza

Dné 6. marca.

Skupni državni dolg v notah . . .	98-65
Skupni državni dolg v srebru . . .	98-65
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118-25
Avstrijska kronna renta 4% . . .	98-30
Ogerska zlata renta 4% . . .	118-10
Ogerska kronna renta 4% . . .	93-65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl. . .	166-—
Kreditne delnice, 160 gl. . .	683-75
London vista . . .	240-32 ¹ / ₂
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. . .	117-35

20 mark . . .	23-49
20 frankov (napoleonor) . . .	19-07
Italijanski bankovci . . .	90-55
C. kr. cekini . . .	11-33

Dné 5. marca.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl. . .	182-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl. . .	168-—
Državne srečke l. 1864, 100 gl. . .	207-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96-—
Tisne srečke 4%, 100 gl. . .	148-—
Dunavske vravnave srečke 5% . . .	261-—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . .	106-10
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .	94-15
Priporitne obveznice državne železnice . . .	429-50
» južne železnice 3% . . .	348-50
» južne železnice 5% . . .	124-50
» dolenskih železnic 4% . . .	99-50
Kreditne srečke, 100 gl. . .	400-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl. . .	380-—
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gl. . .	48-50
Ogerskega . . .	25-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl. . .	14-50
Rudolfove srečke, 10 gl. . .	61-—

Salmove srečke, 40 gl. . .	189-—
St. Genois srečke, 40 gl. . .	230-—
Waldsteinove srečke, 20 gl. . .	393-—
Ljubljanske srečke . . .	57-—
Akaje anglo-avstrijske banke, 200 gl. . .	274-—
Akaje Ferdinandove sav. želez., 1000 gl. st. v. . .	6334-—
Akaje tržanskega Lloydja, 500 gl. . .	842-—
Akaje južne železnice, 200 gl. sr. . .	100-25
Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	157-—
Montanska družba avstr. plan. . .	455-50
Trboveljska premogarska družba, 70 gl. . .	463-—
Papirnih rubljev 100 . . .	253-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosojga kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.